

Balatongyöröki Hírlévé

2021
szeptember

BALATONGYÖRÖK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK INGYENES KIADVÁNYA



2. oldal
Szüreti beszámoló



6. oldal
A Szent Mihály-dombról



12. oldal
Györöki gyökerek



Kerék Zoltán és családja az első díjjal

Szüreti Mulatság 2021

A szüreti mulatság keretében nyolc csapat mérte össze a szerencséjét és tudását a halászléfőző-verseny során. Végül az első helyen a *Kaméleon Hostel* csapata (Balatongyörök) végzett, a második helyet a *Többiek* nevét viselő baráti társaság (Zalaegerszeg) nyerte el, a harmadiknak járó kupát pedig a *Györöki Vadka-*

nok csapata vihette haza. A szüreti felvonulás elmaradhatatlan része volt idén is a *Pintér László* által megszemélyesített kisbíró, aki *Ábrahám Tamás* vicces, rímes szövegét adta elő a közönség örömeire. A Zalai Balaton-part Ifjúsági Fúvószenekear által vezetett ünnepi menetben ezúttal is képviseltették magukat a Balatoni Borbarát Hölgyek, és nem maradtak ki a szőlőfürtnek öltözött györöki óvodások sem.

A menettáncról a színpompás ruhákba öltözött, Nagykanizsáról érkezett Zalagyöngye Táncegyüttes ifjúsági csoportja gondoskodott. A műsorok a kellemes, nyári időnek is köszönhetően a késő éjszakába nyúlóan folytatódtak koncertekkel és tánccal.



Megújult a Szabó kereszt

"Isten dicsőségére és a néhai Szabó Ferenc emlékére állíttatta gyászoló neje Giber Erzsébet és gyermekei 1901-ben." - olvashatjuk a Kossuth utcában lévő Szabó kereszt tábláján. A már rossz állapotú emlékkeresztet 2021-ben felújították az emlékező utódok: Bednárík Roland, Bujtor Márta, Dr. Móríczy Gyöngyi, Móríczy István, Kocsis Judit, Szabó Valéria Emma, Takács Dániel, Takács Gergely és Tüskéné Szabó Jolán. Restaurálását Bodor István kőfaragó mester végezte, Stadler László Dezső, balatonedericsi plébános pedig egy kis ünnepség keretében áldotta meg a keresztet szeptember 18-án.

BALATONGYÖRÖKI HÍRLEVÉL

Balatongyörök Község Önkormányzatának ingyenes kiadványa. Felelős kiadó: Biró Róbert polgármester. E-mail: mvhaz@balatongyorok.hu

Megjelenik 500 példányban.

KÖNYVAJÁNLÓ

2021-ben is havonta megújuló állománnyal várjuk olvasóinkat a balatongyöröki könyvtárban. Ízelítőül pár olvasnivaló a legfrissebbek közül!

Budai Lotti: Akik poggyász nélkül utaznak

Laura életében teljesen váratlanul és a legrosszabbkor jelenik meg gyerekkori szerelme, Bence. Az egykori lázadó fiúból meglepően komoly és magabiztos férfi lett, aki Indiából hazatérve egy új és izgalmas világba készül Laurát bevezetni. Hatására a lány átértékeli az eddigi életét és a jövőről szőtt álmait, még az is felmerül benne, hogy valóban a saját útját járja-e...

Barátnőjével, Nórral együtt egészen Indiáig utaznak a válaszként. Ott azonban nem csak új ismeretségek és spirituális kalandok várják; mindenekelőtt azon kell elgondolkodnia, hogy eldobhatja-e valaki a poggyászait anélkül, hogy megnézné, mit is cipel azok legmélyén...

Bauer Barbara: Most élsz

Ellentmondások és rejtélyek – két szó, amely a leginkább jellemzi Máté Péter személyiségét, életét és korai halálát. Mind a mai napig titkok övezik alakját – ezeket a titkokat igyekszik megfejteni Bauer Barbara ebben a regényben, így keltve életre a halhatatlanná lett művészt és az esendő embert. A szerző archív anyagokból, családtagok, ismerősök, egykori zenésztársak visszaemlékezéseiből és mindenekelőtt magukból a Máté Péter-dalokból építkező fikciós regénye egy fájdalmasan rövid életút és egy, az öröklétbe vezető művészi pálya egyszerre megrázó és felemelő története.

Rutger Bregman: Emberiség – Mégis jobbak lennénk, mint hittük?

Az ókortól napjainkig a nagy gondolkodóink szinte mind arra tanítanak, hogy az ember természettől fogva rossz és csak az önérdek vezérli. Ez a kijelentés napjainkig mélyen gyökeret vert a nyugati kultúrában. De lehet, hogy mégsem igaz?

Jelen kötet számos olyan példát hoz arra, hogy valójában jobban hajlunk az együttműködésre, mint a versengésre. A Legyek ura és a híres stanfordi börtönkísérlet valódi története, Mandela kiegyezése az apartheid híveivel, az ellenségek között szövődő frontbarátságok mind igazolják, hogy az ember eredendően jó, barátságos lény. Bár évekig az ellenkezőjét hittük, lehet, hogy itt az idő másként tekinteni az emberiségre és így hinnünk kell az emberi jószágban és önzetlenségben...



Köszönettel tartozunk...

Könyvtárunk már számtalan alkalommal kapott ajándékba könyvadományokat felajánlásokat. Idén azonban a szokottól eltérően rengeteg adomány jött hozzánk! Itt szeretnénk köszönetet mondani **Szabó Antóniának és testvérének, Szabó Pálnak**, akik a szüleik hatalmas könyvhagyatékát adták át a könyvtárnak. A kapott kötetek közül sok a már könyvtár állományát gazdagítja, a nagy részét pedig a nyár folyamán kiraktuk a bőröndbe – olvasóink és a könyvtár felé sétálók legnagyobb örömére. Sokan igazi régóta vágyott kincsekre bukkantak a nyáron a könyvturkáló jóvoltából. Köszönjük mindenkinek, aki a könyvekért cserébe a becsületkasszába dobott pénzzel támogatta a könyvtárunk működését!

Köszönjük **Eifert Bélának** az új becsületkasszát, az előzővel történt valami, tönkrement a zár, de napokon belül újat kaptunk tőle, amelyet **Rógán Tibor** szerelt a régi helyére – köszönet érte mindkettőjüknek!

Idén is szeretnénk hatalmas köszönetet mondani balatongyöröki olvasónknak, **Márkus Rékának**, aki az idei évben is könyvtárunknak ajándékozta a vadiúj, egyszer olvasott könyveit. Ezáltal számtalan keresett szépirodalmi, romantikus, ifjúsági, krimi és ismeretterjesztő kötettel tudtuk még tovább bővíteni könyvtárunk kínálatát!

Intézményünk továbbra is szívesen fogad könyvfelajánlásokat, adományokat csupán annyit kérünk, hogy az átadás előtt egyeztessenek velük (milyen könyvek, mennyi könyv stb.)!

*Rógán Edina
könyvtáros*



Balatongyörök hétköznapi hősei 8.

Varga Endre

Amikor több mint 10 évvel ezelőtt először csendültek fel a különös dallamok, még senki nem gondolta volna – főleg nem a 3 alapító jóbarát –, hogy egész kis fesztivállá női ki magát a JazzFiesta, amelyet nyaralók és helybéliek egyaránt szívesen látogatnak majd.

Varga Endrével, a rendezvény szívével-lelkével beszélgetek, aki nemrégiben Pro civitate díjat kapott, a közösségért végzett tevékenységéért. Úgy vélem, hétköznapi hős nem csak abból válhat, aki munkájával erősíti, szolgálja a közösséget, de abból is, aki egy kis kikapcsolódást, csöppnyi kultúrát hoz a falu életébe, megszínesítve azt.

Épp csütörtök van, ami – mint már mind tudjuk – JazzFiesta nap. A közelben ülünk le beszélgetni, beszűrődnek hozzánk a ma esti fellépők bemelegítésének hangjai, így idilli környezetben vágunk bele.

Nagyon kíváncsi vagyok:

Hogyan is kezdődött ez az egész?

Adott volt a helyszín, és a 3 jó barát, az újságíró: Szeiler Gábor, a vendéglátós: Varga József, és jómagam, a zeneművész. Teljesen spontán jött az első alkalom, egy születésnap „jam session”, örömmel indította útjára az egészet. A barátaimmal kitettünk két hangszórót a térre, majd elkezdtünk játszani, tényleg csak a zene kedvéért. Sosem gondoltuk volna, hogy végül egy elég komoly, mára országos hírűvé vált koncertsorozat alakul ki belőle.

Nagyon jó érzés, amikor egy-egy fellépés után, közben, odajönnek az emberek, és elmondják, hogy az ország másik végéből érkeztek, hogy hallják a zenekarokat élőben játszani, egy kellemes estét eltöltni.

Miért épp csütörtök?

Egyrészt, a hallgatóság miatt, aki szeretne egy kicsit hosszabb hétvégét, az már csütörtökön lejön Győrökre, mert

tudja, hogy itt egy ilyen remek kis program várja. Másrészt, a legtöbb program hétvégén van, ezeken a napokon úgyszólván dörög a dörög, harmadrészt pedig, mert jól cseng, hogy csütörtök, jazz, Győrök.

Hogyan szélesedett a paletta? Hiszen ma már több fellépő is jut egy estére.

Első alkalommal egy kis koncertet adtunk, aztán arra gondoltunk, hogy a következő évben lehetne kettő, majd három, végül, a rekordnak számító 8 nyári koncertben csúcsosodtunk ki. Ahogy terjedt a hírünk, úgy találtak meg bennünket a fellépők, akiknek jó élmény lejönni ide a Balaton partjára, és közösen zenélni egy-egy ilyen kellemes nyári estén. Aztán persze Gábor is sokat tett azért, hogy a médiában minél nagyobb ismertséget kapjunk. Az önkormányzat és a Művelődési Ház már a kezdetekkor mellénk állt, mindenben támogatják a rendezvényt, hogy minél zökkenőmentesebben haladjanak a dolgok – a fedett színpadot is ezért készítették. Az első években Varga József, a Móló Café tulajdonosa támogatta a zenészeket, én pedig a szakmai vonalat képviselem, mondhatni én vagyok a programfelelős.

Felmerül bennem egy gondolat, hisz manapság ha valami sikeres, divat lett minél több bőrt lehúzni róla, „pénzt csinálni” belőle, így ki is bukik belőlem a kérdés, amire ő teljes megrökönyödéssel válaszol, tovább növelve az érzést bennem, hogy milyen tiszteletre méltó a munka, amit már 10 éve végez.

Az megfordult a fejekben, hogy belépőjegyet szedjete, amikor már sikeressé vált a koncertsorozat?

Nem, ez még sosem. Ennek a Fiestának pont az a vonzereje, hogy nincs benne semmi kötelező. Az emberek leülnek, hallgatnak minket, vagy sétálnak közben, fagyiznak, sőt, a szomszédos éttermekben előre asztalt foglalnak estére és közben megvacsoráznak,

iszogatnak, jól érzik magukat, igazi élményt kapnak.

A híres sztárok mellett – mint *László Attila*, a nemrég elhunyt *Vukán György*, *Berki Tamás*, *Deseő Csaba*, *Tóth Vera*, *Heincz Gábor Biga*, stb. – fontosnak tartjuk azt is, hogy a környékbeli zenekaroknak fellépési lehetőséget biztosítsunk, ezzel támogatva őket, hogy ismertebbé válhassanak.

Beszélgetésünk eljut arra a pontra, hogy a személyesebb témák felé evezünk, hisz a hős köpenye alatt mindig egy ember is rejtőzik.

Hogyan kerültél kapcsolatba Györökkel?

Amellett, hogy Hévízen fuvolatanárként működöm, több, mint 20 éve vagyok a Musica Antiqua kamarazenekear vezetője. Velük többször is táboroztunk Györökön, ezen a szalon is kötődöm a faluhoz, illetve a korábban említett barátaim révén.

Van valamilyen hobbid, amit rendszeresen üzől, vagy a zenélés mellett másra nem nagyon jut időd?

Kifejezett hobbim nincsen, a zene kapcsán annyi különféle projektben veszek részt, hogy azt a kis időt, ami megmarad, szeretem otthon tölteni.

De szeretek például motorozni, olvasni, zenét hallgatni. Mostanában nehezen találok olyan dolgot, amivel tökéletesen ki tudnék kapcsolódni.

Mi az, amit másképp csinálnál, ha megtehetnéd?

Így utólag azt gondolom, hogy egy kicsit kevesebb dologban kellett volna részt vennem, azokban pedig jobban elmélyülni. Néha úgy érzem, elaprózom magam, és 57 évesen már nem mindenre jut annyi energiám, mint szeretném.

Milyen zenét hallgat egy zenész?

Talán meglepő, de mindenevő vagyok, a retrótól a legfrissebb slágerekig, mert szeretek képen lenni, hogy mi megy, mi történik a világban. Esztétiként a Dankó rádiót is meghallgatom néha, nagyon jó kis etno-zenét, világzenét játszanak. Multikulturális környezetben nőttem fel Szabadkán, ahol a Balkán minden zenei stílusát megismertem és azóta is nyitott vagyok minden műfajra.

Ezek szerint nálatok családi vonás a zenélés?

Igazából egy kis versengés volt a bátyámmal, ami belesodort abba, hogy ma elsősorban fuvolán játszom. Kla-

rinétozni szerettem volna, de ő azt elhappolta előlem, így kerestem valami mást. Egy növendékek által adott koncerten meghallottam a fuvolát, megtetszett, és ez lett a hivatásom: az újvidéki Zeneművészeti Egyetemen fuvolaművész-pedagógus szakon diplomáztam. Későbbi életem során többször találtak meg azzal, hogy szaxofonoznom is kellene, így közel 40 éves fejjel azt is elsajátítottam, mai napig ezen a két hangszeren játszom.

Bár azt mondja, mostanában már nincs annyi energiája, mint régen, mégis elégedett az életével, hiszen nem sok embernek adatik meg, hogy azt csinálhatja, amit igazán szeret, amiben tehetséges, ami örömet hoz az életébe. Utolsó mondatai még sokáig elkísérnek:

„Azért szeretek itt, Györökön, barátokkal zenélni, és attól is különleges ez a rendezvény, mert nem harknizni jönnek, hanem szívből zenélni. A spontaneitás a lelke az egésznek, ahogy egyik zenész felhívja a másikat a színpadra, beszállnak egymáshoz egy kis örömmel, ami aztán egy egyedi produkciót eredményez.”

Hideg Vera

NŐTÖRTÉNETI ELŐADÁS ÉS ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ BUDAI LOTTIVAL

2021. október 7. | 17.00

Bertha Bulcsu Művelődési Ház és Könyvtár
Balatongyörök





Ez a döntés egy évszázados küzdelmet zárt le, de a Szent Mihály domb átcsatolásával kapcsolatosan máig élnek különböző legendák.

Az első legenda Bánkiné Király Zsuzsa Facebook oldalán olvasható és így hangzik: „Az első történet 1959-be visz bennünket, amikor is a dübörgő kommunista rendszer nyakunkba ültette a tanácsokat, azoknak pedig végrehajtó bizottságaik voltak, amiket csak vb-nek neveztek röviden. Ezek ugyanúgy helyi emberekből álltak, – megteremtve a megosztottság melegágyát a mai napig – ritkán azonban idegeneket is tettek a fontos posztokra. Ezek a fontos posztok az elnök és a titkár. Tanácselnök, vb titkár... így már a fiatalabb generációnak is ismerősek lesznek a titulusok.

Szóval nekünk Balatongyörökön volt egy helyi, hírhedt Varga Lajos nevezetű tanácselnökünk... Ő volt az, akit Vonyarcraon leittattak kártyázás közben,

Eszerint nem kártyacsatához kapcsolódó ivászat során dőlt a Szent Mihály domb sorsa, hanem Szedő Pál járási tanácselnök szőlőhegyi pincéjében. Ez hihetőbbnek hangzik, hiszen Szedő Pál (1910-1974) 1950-54 között a megyei tanács ipari osztályát vezette, majd 1954-56 között Veszprém Város Tanácsának elnöke, majd 1956-1970 között a Keszthelyi Járási Tanács VB titkára volt. Jó kapcsolatai a megyeszékhellyel bizonyára megmaradtak. Az uram-bátyám világ ekkor is működött, csak gúnyolódva úgy hívták, hogy „szocialista összeköttetés”. Az átcsatolásról szóló határozatot valóban a Veszprém Megyei Tanács VB hozta, de ilyen horderejű kérdésben feltehetően ekkor is szükség volt „felsőbb szervek” jóváhagyására, beleegyezésére.

A másik legendának még ennyi alapja sincs. Ferenczi Elek, vonyarcvashegyi lakos mesélte nekem a 2000-es évek

A Szent Mihály domb hovatartozásának története

Müller Róbert

A Balaton-környék egyik legszebb pontja a Szent Mihály domb, amelynek ovális dolomit kúpja, tetején a romantikus kápolnával 30 métert magasodik a környezete fölé. Ha újra építenének a dombtetőre egy kilátótoronyt – mint az '50-es évek végén – a látvány vetekedne a Szépkilátó panorámájával.

A Balatongyörök múltja és jelene című munka 124. oldalán olvasható: „Végül 1959-ben megszületett a döntés, amely hidegzuhanýként érte a györöki lakosságot. 1959. szeptember 17-én megtörtént 103 kh. terület átcsatolása Balatongyöröktől Vonyarcvashegyhez, amely magába foglalta a Szent Mihály domb területét is.”

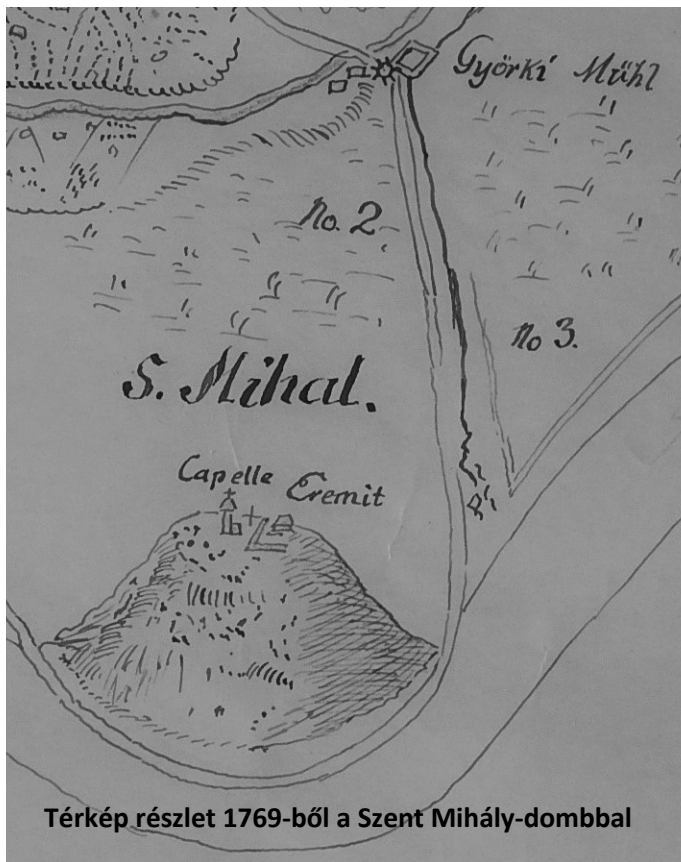
és aláírták vele azt a dokumentumot, amivel lemondott a település a Szent Mihály dombról és környékéről. 103 Kh (katasztrális hold, régi mértékegység) került át Vonyarcrahoz. Még egy 5 l-es demizsont is a nyakába akasztottak, azt beszélük... A lényeg az, hogy miután aláírta, hazafelé, a Vonyarc és Györök közötti Temetői úton lelte halálát, amikor fának ütközött motorjával, és meghalt! Élt 30 évet! (1954-59-ig volt tanácselnök, 1929-ben született.)

Nagyon sokan nem tudnak neki megbocsájtani! Mentségére legyen mondva Vonyarcvashegy mindig is megbecsülte „nyereményét”, nagyon gondos gazdáik, példamutatóan viselik gondját, jelenleg is vállvetve vigyázunk rá!”

Az első legenda egyik variációját Szabó Imre vonyarci lakostól hallottam.

elején. Eszerint a Szent Mihály domb és kápolna Vonyarcrahoz tartozott, de amikor 1922-ben Györökön megépült a belügyi üdülő, a minisztérium kikötötte, hogy Györökön önálló jegyzőség legyen. Ezért kiváltak a vonyarci körjegyzőségből, és Györök nagyközség lett. Ennek különféle feltételei voltak, és hogy Györök meg tudjon ennek felelni, át kellett csatolni Vashegy egy részét. 1959-ben tulajdonképpen csak visszakerült a Szent Mihály domb Vonyarcvashegyhez.

Ebből csak annyi igaz, hogy Balatongyörök 1921-ben nagyközség lett, és kivált a vonyarci körjegyzőségből. Sőt 1922-ben nem Vashegytől csatoltak területet Györökhöz, hanem fordítva, Balatongyöröktől Vonyarcvashegyhez! A belügyi üdülőt egyébként az 1930-as években építették, és Balatongyörök területe mindig többszöröse volt Vonyarcvashegyének.



Térkép részlet 1769-ből a Szent Mihály-dombról

De mit is tudunk a Szent Mihály dombról és a rajta lévő kápolnáról?

Feltételezték, hogy a domb tetején már a római korban is volt egy őrtorony, de ennek eddig semmilyen régészeti bizonyítéka nem került elő. A terület már a középkorban is Györök falu határának része lehetett. A falu keleti felén a középkorban Ádám falu

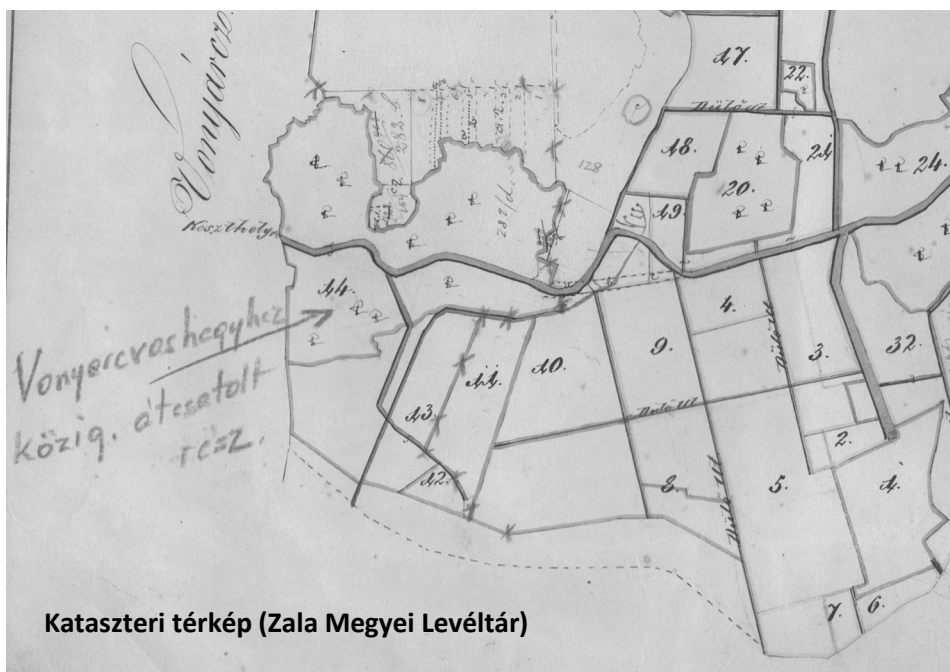
helyezkedett el, amit már az almádi monostor 1121-es alapítólevele is említ. Feltehetően a 15. században Mihályfalvának, majd Mihályháznak nevezték át. 1473-tól tűnt fel írott forrásokban. A török kor kezdetén kisnemesek lakták, de hamar elnéptelenedett, és határát Györökhöz csatolták.

Györök és Vonyarc között a határ a 19. század közepéig nem változott, leírását 1778-ból ismerjük, és az 1858-as kataszteri térkép is rögzítette. Györök a török korban végig lakott hely

maradt, míg Vonyarc az 1580-as években már elnéptelenedett. Területét Keszthelyhez csatolták, amelyen a keszthelyiek és más környékbeliek szőlőt telepítettek. A 17. század elején Diással együtt hozták létre a hegyközségi szervezetet. A megyében elsőként 1653-ban ők fogadták el a szőlőhegyi életet szabályozó artikulusokat. Mint a többi Keszthelyhez

tartozó szőlőhegyre, főleg a 18. század második felétől, egyre többen települtek ki a kedvezőbb adózás miatt és a katonai beszállásolás elkerülésére. Keszthely régi szabadságjogainak visszaszerzésére 1816-ban indította el az úrbéri pert a Festeticsek ellen. A perben 1838-ban született ítélet, azonban a vitás kérdések eldöntésének elhúzódása miatt csak 1846-ban lépett hatályba. Ennek értelmében a mezővárosi jogok csak a belváros 522 házának lakóit illették meg, ezért a Polgárvárosnak (Kiskeszthely) és a szőlőhegyeknek önálló községekké kellett alakulniuk. Az egész terület a Festeticseké volt, így az uradalom szervezte meg Csersegtomajt, Gyenesdiást, Vonyarcvashegyet, és jelölte ki az új községek határait. Cserszeg és Tomaj esetében csak a két hegyközség, tehát a döntően szőlővel beültetett területek alkották az új község határát, amelynek két része így egészen 1935-ig nem is volt határos egymással, mert a Csókakői patak völgye Keszthelyé maradt. Gyenesdiást lényegében a középkori Falud és Diás falvak határából hozták létre. Vonyarcot feltehetően önmagában túl kicsinek vélték, ezért nyugatról hozzácsatolták az uradalmi szőlőt, a klasszicista pincével együtt – ezt egyébként a II. világháború végéig, amikor a földosztás keretében kiosztották, továbbra is Diási szőlőnek hívták – míg keletről hozzácsatolták a vashegyi hegyközség területét.

Meszes-Györökön a 18. század végére három hegyközség jött létre: a becei, a meszes-györöki – ehhez tartozott a Paphegy, a Felsőhegy, Alsó- és Felső-Csetény, a Fösvényhegy és a Zsöllehát – és a vashegyi. Ez utóbbi a falutól és a többi szőlőhegytől elkülönülve, a falu nyugati szélén, a távolsági út – a mai 71-es főút elődjének – két oldalán, a vonyarci szőlők szerves folytatásaként jött létre. Egyedül ez szolgálhatna az összevonás magyarázatául.



Kataszteri térkép (Zala Megyei Levéltár)

Vashegy első említését 1689-ből ismerjük. Jelentős szőlőhegy lehetett, mert 1752-ben 51 személy rendelkezett itt szőlőbirtokkal, és nekik 1270 akó, 75 icce bortermésük volt. A szőlőbirtokosok közül egyre többen költöztek ki aへgyre, egy az 1836-os összeírás a faluban 22 jobbágyot és 31 házas zsellért, és a vashegyi szőlőben ugyancsak 31 házas zsellért sorolt fel. 1845-ben 28 család, 128 személy élt a szőlőkben, amikor az uradalom elrendelte, hogy hagyják el a szőlőhegyet. Ennek ugyanúgy nem lett foganatja, mint 1848 februárjában, amikor Szent György napra kellett volna elköltöznük. A házas zsellérek 1/8 jobbágyteleknek megfelelő joggal bírtak a közös legelőből és erdőhasználatból. Ez azt jelenti, hogy a szőlőhegyet átcsatolták ugyan Vonyarchoz, de a vashegyi szőlőhegyi lakosokat szántóföld parcelláik, legelő- és erdőjogaik továbbra is Györökhöz kötötték. Pl. Palaczki Ferenc helytörténésznek a földrajzi nevek gyűjtése során a „Bozót”-ról, amelyet keletről a Szent Mihályra vezető út, délről a vasút, nyugatról a vashegyi kertek, északról a Malom-gát (Kígyós patak) határolt azt mondták „A györöki csordás itt legeltette a vashegyi marhákat is. A legelőt a két község közösen használta, de a '40-es évek vége felé Györök kitiltotta a vashegyi gaz-

dák állatait a legelőről.” Ezzel magyarázható, hogy Vashegy átcsatolását Vonyarchoz a források egy része nem vette tudomásul. Az 1858-as kataszteri térkép Vashegyet még Meszes-Györök részeként ábrázolja. Bontz József monográfiája Keszthelyről 1896-ban jelent meg. Ebben közli Cserszegtomaj és Gyenesdiás határának nagyságát, és fél évszázaddal Vonyarcvashegy megalakulása után Vashegy kiterjedését Györökkel együtt közli, Vonyarc pedig önmagában szerepel.

A Szent Mihály domb Vashegy része volt. Bizonytalan, hogy a dombon állt-e kápolna a középkorban. Csak az biztos, hogy 1543-ban, amikor Ákos-házi Sárkány János Margit nevű leánya férjhez ment Mezölaky Ferenchez, nászajándékként megkapta Hegyesd és Györök várát, ez utóbbi pedig csakis a Szent Mihály domb tetején állhatott. Sárkány János építhette talán az 1532-es, Bécs ellen vezetett vagy a Buda elfoglalásával járó 1541-es török hadjárat után. Az erődítés körítőfalát az 1969-1970-es régészeti kutatás során megtalálták. Egy belső kőépület a mai kápolna helyén állhatott. Ezen kívül bizonyára voltak fából emelt gazdasági épületek, istállók is, hiszen egy adat szerint 9 felszerszámozott lovat is tartottak a várban. Az erődít-

mény csak korlátozott védelmet nyújthatott a környékünket sújtó 1548-as, 1560-as és 1562-es török portyák idején, hiszen a törökkori magas vízállás miatt a Szent Mihály domb szigetként emelkedett ki a mocsaras környezetből. 1566-ban a keszthelyi ferences kolostort végvárrá alakították, és ezzel Györök vára elveszítette jelentőségét. Utolsó írott említését 1569-ből ismerjük. G. Turco 1570-71-ben felmérte a környék várait, de Györök várának alaprajza már nem szerepel a munkájában. A vár központi kőépületét ezt követően kápolnává alakították át. Egy 1622-es évszám alapján ekkor ki is festették. A kápolna a 18. században is állt, sőt miután 1723-ban a ferences rendi szerzetesek visszatértek Keszthelyre, közülük remeték költöztek a domb keleti oldalára, és gondozták a kápolnát. Ez viszont azt jelenti, hogy a 40 halász legendája, akik 1739-ben a téli halászat során viharba keveredtek, és itt értek partot, majd felépítették a kápolnát, nem felel meg a valóságnak. Legfeljebb karbantartási munkákat végezhettek. Még Bél Mátyás idején, az 1740-es években is sziget lehetett a domb, de egy 1769-es térképen már nem. Ezen nem csak a kápolnát, de mellette a bekerített remetelakot is jelezték.

A Zala Megyei Levéltárban található egy kataszteri térkép, amelyen jelzik a szőlővel beültetett területet, és utólag mellé írták, hogy „Vonyarcvashegyhez közlg. átcsatolt rész”. A szőlőterület a györöki malomtól nyugatra kezdődött, a nagyobbik fele az országúttól északra helyezkedett el, amibe belenyúlt a Fekete hegyhez tartozó erdő. Délen először a Malomgát vagy Kígyós patak partján halad a határ, majd ahol a gát délnek fordul, tovább halad nyugat felé, és magába foglalja a mai Petőfi Sándor utca keleti részét. A Petőfi Sándor utca vonalvezetése jól felismerhető a. 1870-ben készült Meszes Györök határáról az a térkép, amely ugyanezt a területet Vashegy felirattal Györök részeként ábrázolja. Ugyanak-



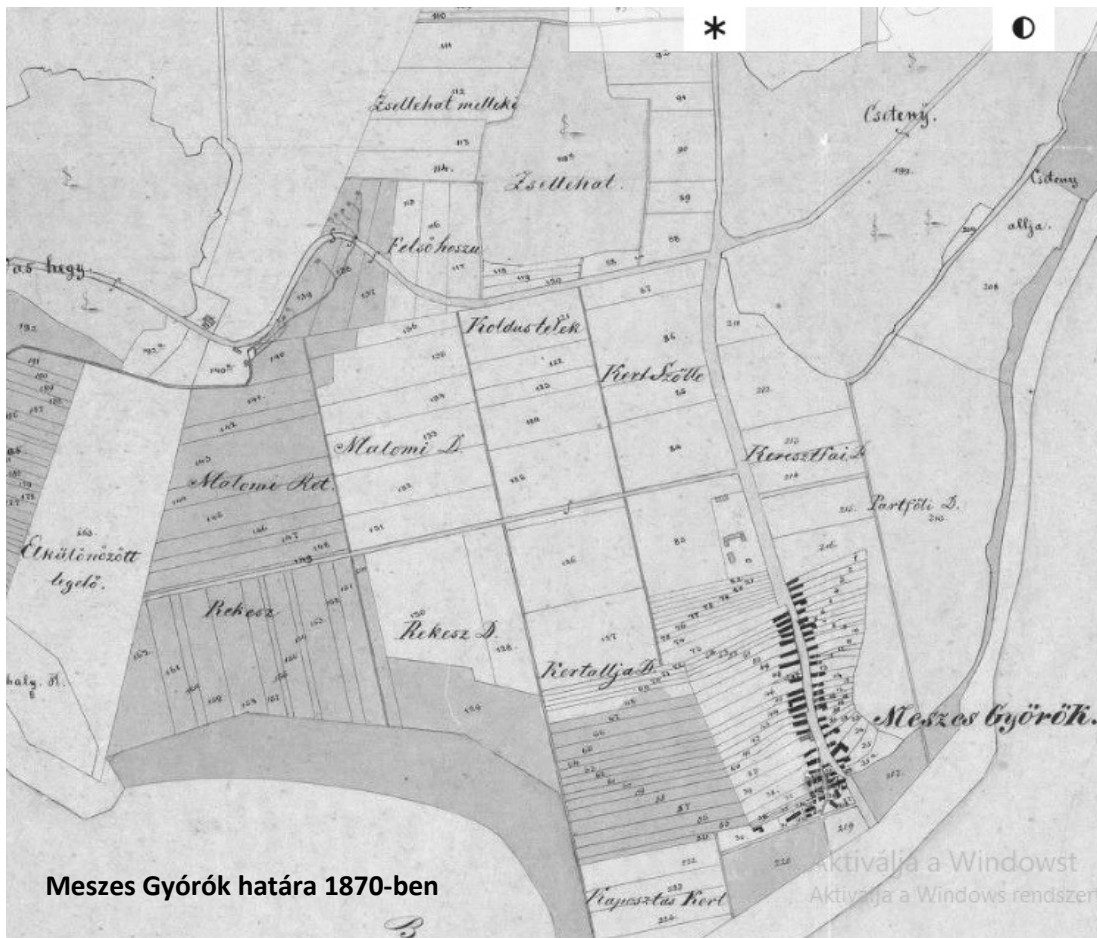
Falfestmény a Szent Mihály-kápolnában az 1622-es évszámmal

kor egy évvel Vashegy átszatelése előtt, 1845-ben készült az a legelő elkülönítési térkép, amelyen csak az országúttól északra eső terület tartozik Győrökhöz, ebbe is az van beleírva, hogy „*Vonyarci szőlőhegy*” majd föléje írták, hogy „*és Vashegyi*”. Az úttól délre eső terület már Vonyarc része. Jól felismerhető a térkép alsó szélén a domb és a „*Szt. Mihály kápolna*”.

A térképeken tehát viszonylag lassan jelentek meg a változások. Ez a telek-könyvekre is vonatkozhat. A Budapesti Közlöny 1937. február 13-i száma közli, hogy Horthy Miklós kormányzó vitéz töböréthei Éthey-Krascsenits Árpád nyugállományú századosnak a balatongyöröki 1095 számú telek-jegyzőkönyvben 218/5.b. hrsz. alatt felvett 1100 négyszögölet, mint vitézi telket adományozza. A 4. képen Vashegy a 14. számú dűlő, és ehhez tartoztak a 208-281. helyrajzi számú területek. A '30-as évek közepén épült Éthey-villa ma Vonyarcvashegyen a Petőfi utca 49. sz. alatt található (helyrajzi száma ma: 1245, területe 1373 m²). Ez a terület pedig hivatatosan már 1846-tól kezdődően Vonyarchoz tartozott!

Vashegy tehát Vonyarcvashegy megalkulását követően is ezer szállal kötődött Győrökhöz. Nem jelentett akadályt, hogy magukénak érezzék a Győrökhöz tartozó Szent Mihály dombot és kápolnát. Ennek bizonyítéka, hogy az elcsatolás előtt a dombon megnyitott temetőjüket továbbra is használták. A legrégebbi sírkövet Rátz Annának állították 1835-ben. Ha valaki végigsétál a temetőben a régi vashegyi családi nevekkal találkozik: Angyal, Gombor, Halász, Horváth, Kalló, Pálfi, Seffer, Sterlik, Szita stb. De nem csak a temetőt használták, a kápolnát is ők gondozták. 1869-70-ben a kápolnát fel kellett újítani. Nemcsak a nádtetőt javították ki, de bővítették is, eléje építették a tornyot és a karzatot. Rendelkezésre

áll, hogy kik finanszírozták az 1324 koronás munkát: az előjáróság gyűjtése nyomán kivétel nélkül vashegyi lakosok. 1901-ben a vashegyi előjáróság festette ki a kápolnát, 1911-ben pedig a nádtetőt bádogra cseréltette. 1766-tól Györök és Vonyarc egyaránt a keszthelyi plébánia filiája volt. Így természetes, hogy Keszthelyről járt ki pap mindkét községbe misézni, temetni. De amikor 1926-ban megalakult a balatongyöröki plébánia, a vas-



Meszes Gyórók határa 1870-ben

hegyi Szent Mihály kápolna továbbra is Keszthelyhez tartozott, 1954-től kezdődően pedig a gyenesdiási plébániához.

A kapcsolat a két község között nem volt zavartalan. A vashegyi marhák kitiltását a közös legelőről már említettem. 1910-ben született egy pénzügyminiszteri körrendelet, amely lehetővé tette, hogy ha egy község lakóinak földjei más községben vannak, de határosak a községgel, akkor azokat átsatolhassák. Ere hivatkozva kérte Vonyarcvashegy előljárósága

1911-ben, hogy a Vashegy dűlőt csatolják Vonyarcvashegyhez. Ezt Bala-tongyörök megtagadta. De alig 10 évvel később fordult a kocka. Bala-tongyörök önálló jegyzőséggé akart válni. Ahhoz, hogy leválhasson a von-yarcvashegyi anyakönyvi kerületről a vonyarcvashegyi előljáróság hozzá-járulása is szükséges volt. Az 1921. április 13-i ülésén a vonyarcvashegyi testület abban a reményben adta meg hozzájárulását, hogy cserébe megkap-

ja a Vashegyi dűlőt. Ez 1922-ben meg is történt. A dűlő nagyságát nem ismerjük, 60-72 hektár lehetett. Ugyanis az 1937-es helyiségnévtár szerint Balatonyörök területe 1907-hez viszonyítva 60,4 ha-ral csökkent, míg Vonyarcvashegyé 72,5 ha-ral nőtt. A Vashegy dűlő a Malomgáttól keletre helyezkedett el, de a térképek megint „késésben” voltak. Az 1941-es katonai térkép még az 1922 előtti határokat tüntette fel. A Zalamegyei Újság 1936. augusztus 18-i száma szerint a keszthelyi járás

főszolgabírója a balatongyöröki jegyzőség kérésére megtiltotta, hogy a vonyarcvashegyiek a Szent Mihály kápolna környékén temessék el halottaikat, mert az Balatongyörök közigazgatási területéhez tartozik. Csak végig kell sétálni a temetőn, és egyértelmű, hogy a rendelkezést nem tartották be.

1954-ben már kérelmezte a vonyarcvashegyi tanács a Szent Mihály domb és környéke átcsatolását, de azt Balatongyörök elutasította, és ezzel egy időre lezárult az ügy. Az 1958. januári tanácsülésen a VB titkár előterjesztette, hogy vashegyi lakosok kérték, hogy kezdeményezze a község 128 kh 659 □ öl terület átcsatolását Balatongyöröktől Vonyarcvashegyhez. Az indokok: a terület nagyobb része a vonyarcvashegyieké, a jelenlegi határ észszerűtlen, a györöki határ majdnem behúzódik a vonyarcvashegyi vasútállomásig, a vashegyiek temetője évszázadok óta a Szent Mihály dombon van, minden esetben engedélyt kell kérni a járási tiszti orvostól, hogy halottaikat idegen területen temethessék el, a kápolnát ők kezelik, karbantartását a balatongyörökiek nem biztosítják, idegenforgalmi hasznosítása Vonyarcvashegyről jobban megoldható lenne.

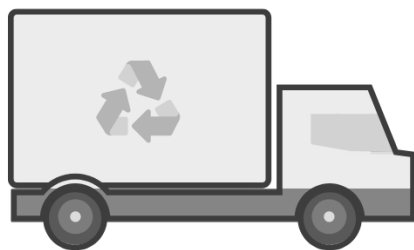
A balatongyöröki VB 1958. februári

ülésén tárgyalta a kérelmet. A VB elnök álláspontja, hogy mivel ez ősrégi balatongyöröki terület, „...így természetesen semmi ok nincs arra, hogy Vonyarcvashegy községhez csatolják, még területkiegészítés céljából sem.” Vonyarcvashegy ezután magasabb fórumhoz fordult, vagy megnyerte Szedő Pál támogatását. Végül Veszprém megye tanácsa a 32/1959. sz. határozatával 379 kh 1051 □ öl területet átcsatolt Vonyarcvashegyhez. Eből 15 kh 1207 □ öl az uradalmi erdőből, 33 kh 677 □ öl a szentmihályi dűlőből, 54 kh 1184 □ öl a káposztásréti dűlőből került át, a többi a Balaton. Tehát Vonyarcvashegy a kért 128 kh helyett 103 kh területet kapott meg. A hiányzó 25 kh a Szent Mihályra vezető út nyugati oldalán található.

Balatongyörökön természetesen nagy volt a felháborodás. Az 1959. szeptember 21-i VB ülésen csak az hangzott el, hogy az Elnöki Tanács jóváhagyta a terület átcsatolást. A tanácsülésen a hozzászólók hangsúlyozták, hogy ez a terület 1200 év óta a község tulajdona, „...régi őseink, mint erődöt tartották és védték”. Hogy adhatta ehhez a községi tanács a bejegyzését? „Ezek szerint a szomszéd községbeli tulajdonosok ma holnap kéri a terület

átcsatolását, és a végén községünkben nem lesz talpalatnyi sem.” Velker Tiborné járási tanácstagként elmondta, hogy a járási tanácsülésen ő a községi tanács nevében tiltakozott, de a tanácsülés úgy határozott, hogy Vonyarcvashegy kérelmét felterjesztik a megyei tanácshoz. Szerinte a döntésen már nem lehet változtatni. Ezt az ülés nem fogadta el, és az 16/1959. sz. tanácsi határozat kötelezte a VB elnököt, hogy a jegyzőkönyvből készíttessen hivatalos kivonatot, és azt a panasz orvoslása céljából terjessze fel a Miniszter Tanácshoz. Ez megtörtént, de eredménye nem lett.

Nehéz igazságot tenni, mert a Szent Mihály domb valóban ősi györöki terület, és ha az uradalom 1846-ban nem csatolja a Vashegyi szőlőhegyet Vonyarchoz, fel sem merülhetett volna az átcsatolás. A Szent Mihály domb és kápolnája Vashegy kialakulása óta a közösség kezelésében volt, így méltán tartott igényt rá. A terület immár több mint 60 éve Vonyarcvashegy része, és mint Bánkiné Király Zsuzsa írta, Vonyarcvashegy gondos gazdája a Szent Mihály dombnak és példamutatóan viseli gondját.



LOMTALANÍTÁS

Balatongyörökön az lomtalanítás időpontja

2021. október 18.
(hétfő)

ORSZÁGFÁSÍTÁS BALATONGYÖRÖKÖN

2021. szeptember 24-én (pénteken) 14.00 órakor

Egy nyertes pályázatnak köszönhetően a 2021-es országos *Településfásítási Program* keretében közösségi faültetést szervezünk a Balaton utcai nagyparkolóban, ahol 12 db szivarfát és 18 db platáncsemetét ültetünk el.

Szeretettel várunk mindenkit, aki munkájával tevékenyen hozzájárulna a település szebbé tételéhez.

Kérjük, hogy aki tud, hozzon magával ásót vagy/és kapát! Találkozó a Balaton utcai nagyparkolóban.

Ha jössz, akkor kérünk, hogy **jelezd felénk részvételi szándékodat** e-mail-ben: muvhaz@balatongyorok.hu vagy telefonon: 83/546-919



MOZGÁS – ÖRÖM – AGYTORNA

Kedves balatongyöröki és Györök környéki 50 év feletti és alatti korosztály!

Szenior örömtánc indul 2021. szeptemberétől szerdánként, 15 órai kezdettel a Bertha Bulcsu Művelődési Ház és Könyvtár nagytermében. Szeretettel várunk minden táncolni és mozogni vágyót 100 éves korig!

Előzetes tánc tudás nem kell, partner nem szükséges, nincs benne ugrás, hirtelen fordulat, csak pezsdítő tánc lépések! A testi-lelki egészség megőrzése érdekében csatlakozz hozzánk!

Az első alkalom: szeptember 29. szerda 15.00 óra

A foglalkozás díja kedvezményesen 500 Ft, melyet kérünk a helyszínen befizetni! Információ: Dr. Idrányi Zoltánné +36 70 604 5228

Szenior Örömtánc



SAJTÓKÖZLEMÉNY

Pezsgő jazzkoncertekkel telt a nyár Balatongyörökön.

Idén tizenharmadik alkalommal rendeztük meg Balatongyörök díszterén nagy érdeklődés mellett a Györöki JazzFiesta koncertsorozatot július 15. és augusztus 19. között. A négy alkalommal megtartott csütörtöki esti programokon a jazz számtalan különféle változatával találkozhatott a közönség. A helyi és környéki zenészek mellett ismert művészek is felléptek. Július 15-én a Boombatucada ütőseinek pezsgő felvezetése után a Late Night Jazz formáció mutatta be legújabb lemezének anyagát, majd a Saalty zenekar fűszerezte meg a hangulatot. Július 29-én a szaxofonosokból álló Classax Quartet, valamint a Rising Star-ból is ismert jazzénekes, Király Martina és zenekara szórakoztatta a közönséget. Augusztus 5-én blues-est keretében a Vagabond Trió után Bebe és a Buligánok adtak fergeteges koncertet, majd augusztus 19-én a koncertsorozatot a manouche jazz jeles képviselője, a Budapest Gipsy Swing koncertje és a szegedi Footprints együttes zárta.

A XIII. Györöki JazzFiesta a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program támogatásával jött létre.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ: BERTHA BULCSU MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
MUVHAZ@BALATONGYOROK.HU, +36 30 3737 109



Hajóállomás, 1979. Az alapító a 3. unokával

Györöki gyökerek 1.

Nyár elején kértük településünk nyaraló közönségét, hogy akinek kedve van, ossza meg velünk, hogyan és milyen módon választotta családját, ősei éppen Balatongyörökön. Most az első beérkezett írást olvashatják egy többgenerációs györöki nyaraló család tollából (szerk.).

2021. május 21., Pünkösdtől hétvége. Pénteken egy hároméves-forma barna kislány tűnt fel Balatongyörökön, rózsaszín úszógumival a karján. Láthatuk a strandon, amint vágyakozva nézi a vizet, majd az Eötvös Károly utcában két portán is. Szombaton a Szent István utcában és a Szépkilátónál sétáltatta kitarotán az úszógumit. Vasárnap népes gyerek-felnőtt társaságban ismét megjelent a strandon az elmaradhatatlan rózsaszín úszógumival.

Elárulom, kedves olvasóim: ő a tizedik, legkisebb unokám. Ővé az ötödik generáció családjunk györöki történetében.

Az első, aki Balatongyörökön az 1960-as évek elején leszállt a vonatról, az 1892-ben született anyai nagyanyám volt, mert nagyon megtetszett neki a takaros vasútállomás, amikor telket keresett a zalai Balatonparton. Ő mindig velünk élt: főzött és várt bennünket az iskolából. Jövedelme nem lévén, a háború után még megmaradt örökségéből

ből akkor megvette a Dózsa György utca és Eötvös Károly utca sarkán lévő, utolsó, szabad telket, és családjunknak ajándékozta.

Zalai kötődésünk természetes volt. Édesapánk Esztergályban született (1913), Keszthelyen végezte el a mezőgazdasági akadémiát, és – már családapaként – a tanári szakot. Édesanyánk (sz. 1914) első világháborús hadiárvaaként jutott be a zalaegerszegi Notre Dame tanítóképzőbe, és az elsőként végzett évfolyam növendéke volt. Mi, a három testvér Pápán nevelkedtünk, de a nyarakat nagynénénknél, Esztergályban, és Györökön töltöttük. Számunkra a zalai dombok, a Szépkilátóról élénk táruló Szigligeti öböl és Tapolcai medence, a Balaton-felvidék hegyei jelentik az otthoni, hazai tájat.

A hattagú család eltartása és a három gyerek taníttatása mellett két pedagógusi fizetésből a györöki építkezés lassan haladt. Elkészült a garázs, majd szüleink úgy döntöttek, hogy az eredeti

tileg nyaralónak szánt épület helyett inkább lakóházat építenek. Lemondtak a pápai szolgálati lakásról, a lelépésért kapott összeggel sikerült befejezni az új otthonukat, és 1980-ban végre révbe értek: nagyanyánkkal együtt ide költözhetek. Mi felnőtünk, gyerekeink, unokáink születtek. Szüleink itt, a györöki temetőben, a kéttörzsű fenyő alatt pihennek.

Büszkék lehetnek, hogy itt vertek gyökeret az egyre népesebb családjuknak. A házat kinőtöttük: nővérem ugyancsak az Eötvös Károly utcában vett családi házat, lányunk családját a Szent István utcában épített. Bátyám 3 éve itt kötötte meg második házasságát. Nyaranta és Mindenszentekkor itt találkozunk. Idén Pünkösdkor a györöki strandon mutatta be unokaöcsém a családnak negyedik gyermekét, aki szüleink 24. dédunokája. Mindig hálával gondolunk rájuk: a három gyerek, 8 unoka és a dédunokák.

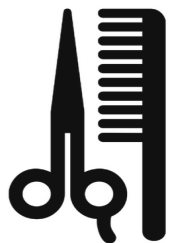
Az élet szétszórt bennünket az ország minden tájára, sőt egész Bajororszáig, de Balatongyörök biztos pont maradt. Itt összejöhet a nagy család, megállhatunk a szülők sírjánál, gyerekeink, unokáink nevetését hallhatjuk. Itt élő gyökereink vannak!

(TTM)



Strand, 2021. Nyár-várás

KRISZTINA FODRÁSZAT



Balatongyörök, Kossuth utca 81.

Bővítettük szolgáltatásainkat!

- férfi-női hajvágás
- festés, melírtechnikák
- dauer, hajhosszabbítás

+36 20 9105 401

KOZMETIKA

- arc- és dekoltázmasszázs
- gyantázás
- szempilla- és szemöldökszedés, festés
- tinikezelések
- smink

+36 30 129 9727

ÉRVÉNYES 2021.03.01-TŐL VISSZAVONÁSIG



KÁLYHAKÉSZ TŰZIFA
HELYI ERDÉSZETI CÉGTŐL, HÁZHOZSZÁLLÍTVA!*

TÖBBFÉLE KISZERELÉSBEN !

16.000FT/M³ -TŐL

(33CM HOSSZÚ, 1MX1MX1M, ÖMLESZTETT M3)

RENDELHETŐ FAJFajok: TÖLGY, BÜKK, GYERTYÁN,
CSER, AKÁC

TEL.: 0670/ 639 9959

WWW.CSILLAGVV.HU/TUZIFA

CSILLAG-VV KFT. EUTR: AA5817258

*BALATONGYÖRÖKRE AZ ÁRBAN, MIN. 4,5 M3 RENDELÉSE ESETÉN.
A FELTÜNTETETT ÁR AZ ÁFA-T TARTALMAZZA.

SZENT GLÓRIA TEMETKEZÉSI KFT.

Gyenesdiás

Csillag út 11.

Nyitva: H-P 08.00-16.00

Éjjel-nappal hívható:

06 20 9230 769, 06 30 552 8017

További információért temetkezésünkről az alábbi
linken kaphat: www.szentgloriatemetkezes.hu



VIRÁGBOLT



- cserepes virágok
- őszi virágok széles választéka
- virágföld

+36 70 258 3437

- szőnyegek tisztítása, atkátlanítása, fertőtlenítése
- paplan, párna, ágyvédőmatrac, pléd, ágynemű és függönyök mosása
- kabátok, dzsekik tisztítása

**PIKK
MOSODA PAKK**

Balatongyörök, Zsölleháti utca 4.

KÖZÉRDEKŰ TELEFONSZÁMOK

E.ON közvilágítás hibabejelentő +36 80 200 636
E.ON áram hibabejelentő +36 80 533 533
E.ON gáz hibabejelentő +36 80 301 301
DRV ZRT. (víz) hibabejelentő +36 80 240 240
ZNET 1277
ZALAI SPA szemétszállítás +36 92 707 510/1 mellék



Európai uniós támogatás segítségével épülhet a 71. sz. főút melletti zárt csapadékcsatorna-rendszer

Örömmel értesültünk róla, hogy a *Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések* c. felhívásra benyújtott támogatási kérelmünk 116,6 millió forint vissza nem térítendő támogatásban részesült, melynek segítségével a 71. sz. főút mellett a Felsőcsetény utcától a Szépkilátóig megoldódik a csapadékvíz-elvezetés.



Az európai uniós támogatás és Magyarország Kormányának társfinanszírozásával megvalósuló projekt keretében a nyílt árokrendszer átépítésre kerül többségében zárt csapadékvíz-elvezető rendszerre, előkészítve a beruházás későbbi, más pályázati forrásból megvalósuló második ütemét, a 71. sz. főút melletti járda megépítését. A projekt 100 %-os finanszírozású és tartalmazza a megvalósításhoz kapcsolódó egyéb járulékos költségeket (pl. műszaki ellenőrzés, közbeszerzési költségek, stb.). Az ütemterv szerint a szükséges hatósági engedély megszerzése és a közbeszerzési eljárás lefolytatása után a projekt 2022-ben fog megvalósulni.

Szintén községünk infrastrukturális fejlesztéséhez járul hozzá az *Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása* című pályázat keretében elnyert csaknem 15 millió forint, mely támogatás segítségével a Szilvaskerti utca aszfaltburkolata újulhat meg 400 méteren.

Magyar Falu Program pályázatai

A Magyar Falu Program keretében két újabb pályázat kapcsán kaptunk támogatói okiratot. Az *Önkormányzati temetők infrastrukturális fejlesztése* c. felhívásra beadott pályázatunk 1,2 millió forint támogatásban részesült. A kapott támogatást a ravatalozó épület külső és belső festésére for-

dítjuk, valamint az északi oldalon 2 db ajtó cseréje fog megtörténni.

A tavalyi siker után újabb anyagi támogatást kapott az önkormányzat a község orvosi-védőnői eszközeinek fejlesztésére, mely hozzájárul a színvonalasabb betegellátáshoz.

A Magyar Falu Program keretében sajnos nem nyertek az útfelújításra, községüzemeltetés munkáját segítő kommunális eszközbeszerzésre; közösségsszervezéssel kapcsolatos beadott pályázataink.

Sikerrel adtunk be pályázatot a felelős állattartás elősegítésére. Ennek köszönhetően kutyák és macskák ivartalanítá-



sát végezethetik el a községben élők Dr. Belák Gábor keszthelyi állatorvos közreműködésével. Azokat, aki jeleztél részvételi szándékukat előzetesen, a napokban értesítjük.

Becehegyi fejlesztési tervek

Nyár folyamán is beadásra kerültek újabb pályázatok, melyeknek elbírálásáról még nincs információnk. A Vidékfejlesztési Program keretén belül meghirdetett *Külterületi utak felújítása* c. pályázati felhívásra a település Becehegy részén található Eresztényi út felújítására nyújtottunk be pályázatot 85 millió forintos költségvetéssel.

Az Agrárminisztérium által kiírt *Zártkerti Programra* is adtunk be támogatási kérelmet. Sikeres pályázat esetében önkormányzati önerő nélkül valósulhat meg a Vadrózsa utca burkolatjavítása, az utca tetején található kőkereszt emlékmű felújítása, a kőkereszt mellett önkormányzati területen pihenőhely kialakítása. Ha a benyújtott költségvetést teljes egészében elfogadják és támogatják, akkor csaknem 20 millió forintot tudunk szánni a Vadrózsa utca és környékének fejlesztésére.

A Dísz tér parkoló pályán

Korábbiakban beszámoltunk róla, hogy a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa – *A régió infrastrukturális pályázata*i című felhívásra egy nagyobb költségvetésű (csaknem 210 millió forint) pályázatot nyújtottunk be a Dísz tér felújításra. Sajnálatosul értesültünk róla, hogy a pályázat támogatásban nem részesült.

Előkészítés alatt lévő pályázat

A Balaton Fejlesztési Tanács idén is meghirdette a *településfejlesztési beruházások támogatására* kiírt pályázatot. Önkormányzatunk két célterületen is be tudja nyújtani pályázatát. Egyrészt egy környezettudatos, közterület karbantartását szolgáló elektromos járművet szeretnénk beszerezni, másrészt a mólótól nyugatra fekvő közterület, vízparti terület fejlesztését kívánjuk a pályázat adta anyagi lehetőséget kihasználva véghez vinni. A pályázat 40-45 %-os saját erő biztosítását írja elő.

Bízunk benne, hogy az előkészítés és elbírálás alatt lévő pályázatunk tekintetében is további támogatói döntéseket kapunk a jövőben, így további beruházások, felújítások végrehajtásával tudjuk községünket fejleszteni, szépíteni.

Kóbor állatot találtam, mit tegyek?

Egyre többen jönnek házi kedvenceikkel nyaralni, illetve a faluban is sokunknak van kutyája, macskája. Akár idegen, akár falubeli a kis kedvenc, előfordulhat, hogy megijed valamitől, vagy a gazdája magára hagyja és ő elindul megkeresni, vagy szimplán a játék hevében túl messzire csavarog és nem talál haza. Mi a teendő olyankor, ha találunk egy gazdátlanul tűnő kisállatot, hova érdemes ilyenkor fordulni?

KUTYÁK esetén:

- A kutyákban már kötelező a chip, így először érdemes azt ellenőrizni, hogy a kutyában van-e ilyen. Ezt megtehetjük bármelyik állatorvosnál, de a **Balatongyöröki Polgárőr Egyesület is rendelkezik chipleolvasóval**, amivel meg lehet keresni a regisztrációs számot, majd az állatorvost felhívva, megtudni kik a tulajdonosok és értesíteni őket. Az Egyesület elérhetőségei: Rógán Tibor: +36203255222, Hideg Vera: +36704268304
- Ha nincs benne chip, akkor először a környékbeli utcákban lakókat jó körbekérdezni, hátha csak meglépett valahonnan és ők is keresik már, csak épp nem arra.
- Vegyük hasznát a közösségi médiának, fényképezzük le a kutyust, ha van ismertetőjele, akkor írjuk le és tegyük közzé, kérve a megosztásokat, hogy gazdi és kutyája mihamarabb egymásra találjanak. Nem egy esetben volt már, hogy így került haza az elveszett jószág.

MACSKÁK esetén:

Györökön nem igazán vannak kóbor macskák, csak elcsavarognak, esetleg másik háznál találnak otthonra, sőt, vannak, amelyikek egyszerre két helyen is otthon érzik magukat.

Ha egy cica egyedül sétál az utcán, esetleg még nyávog is, az korántsem jelenti, hogy elveszett. Erre érdemes felhívni az ide látogató turisták, vendégek figyelmét is, nehogy merő jószándékból meg akarjon menteni egy cicát, aki igazából csak csavarog egy kicsit.

- Ha meg tudjuk fogni, akkor készítsünk róla fényképet, és mehet a közösségi oldalakra, a falubeliek mindig meg szokták osztani az ilyen posztokat, hiszen a macskák legalább olyan fontos családtagok, mint a kutyák.
- Ugyanígy opció az is, hogy körbekérdezzünk a faluban, kinek ismerős esetleg, hiszen akik itt élünk és macskások vagyunk többnyire ismerjük a másik macskásokat, kedvenceiket.

Amíg nem kerül elő a gazdi, ha van rá lehetőségünk, akkor fogadjuk be a jószágot, ha már megtaláltuk, vállaljunk érte annyi felelősséget, hogy egy rövid ideig befogadjuk, ne akarjuk azonnal megoldani a problémát, mert nem mindig fog menni.

Ha 4-5 napon belül sem jelentkezik érte senki és nem tudjuk megtartani, akkor végső szükségben felhívhatjuk az állatmenhelyet, Tapolcán, akik befogadják akár kóbor macska, akár kutya, de nem biztos, hogy ez a legjobb megoldás az állatnak. A legfontosabb talán, hogy ha kóbor állatot látunk, először gondoljuk végig, mi magunk mit tudunk, mit akarunk megtenni érte, csak utána cselekedjünk.



Rády Ferenc örökre eltávozott

Rövid betegség után 84 évesen örökre eltávozott közülünk *Rády Ferenc* festőművész, restaurátor, aki nyarait rendszeresen Balatongyörökön, a Szent István utcában álló villájukban töltötte.

Rády Ferenc 1937-ben született Budapesten, településünkön sokan felesége – Soós Csilla – révén ismerik, pedig pályája során számtalan templom, kastély és egyéb műemlék épület feltárásánál és helyreállításánál jeleskedett. Munkáinak száma olyan nagy, hogy lehetetlen lenne itt felsorolni az összeset, ezért földrajzi szempontból csak a legközelebbiek közül ragadunk ki párat.

Vonyarcvashegyen az 1960-as évek végén a Szent Mihály-dombon álló, már rossz állapotú és használaton kívüli kápolnát a vonyarcvashegyi és a balatongyöröki községi tanács közbenjárására sikerült megmenteni. Az Országos Műemléki Felügyelőség tervbe vette a kápolna helyreállítását, a helyreállítást megelőző falkutatást 1968-ban Rády Ferenc végezte.

Keszthelyen, Alsópáhokon, Válluson, Nagykapornakon, Zalaapátiban és Kehidakustányban is több templomon dolgozott az elmúlt évtizedekben, de kitűnő szakmai munkája miatt megbízták pl. a gödöllői királyi kastély, Eszterháza vagy éppen a Nemzeti Múzeumban végzett feladatokkal is.

2010-ben megkapta kimagasló színvonalú munkájáért a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztjét.

BALATONGYÖRÖK 900 Rajzpályázat



Rajzos kedvű gyermekek jelentkezését várjuk a pályázatunkra!



Három témában lehet alkotni:

- A györöki vár
- Így éltek a rómaiak Balatongyörökön az ókorban
- Szőlőművelés és szüret Balatongyörökön

Óvodások, általános- és középiskolás diákok rajzait várjuk a fenti témákban.

Az alkotások bármilyen technikával készülhetnek, A/4-es vagy A/3-as lapra.

Az elkészült munkákból egy kis kiállítást tervezünk a művelődési házban, valamint a **legügyesebb rajzokat díjazzuk is!**

Beküldési határidő: 2021. október 4.

Ide kérjük az alkotásokat:

Bertha Bulcsu Művelődési Ház és Könyvtár
8313 Balatongyörök, Kossuth L. u. 29.

Információ: konyvtar@balatongyorok.hu; 83/546-919



TÁRSAS-KÖR ÉVADNYITÓ SZALONNASÜTÉS

2021. SZEPTEMBER 23. CSÜTÖRTÖK

15 ÓRA

BÉLAPI PIHENŐ

Minden érdeklődőt sok szeretettel várunk a Társas-kör évadnyitó szalonnasütésére!
Kéts, nyársat mindenki hozzon magával!

Információ: muvhaz@balatongyorok.hu; 06 83/546-919



Simándy-est: Simándi Péter, Kelemen Zoltán, Gulyásik Attila, Kádár Viktória, Denk Viktória és Harazdy Miklós, a képről hiányzik a verset szavaló Kautzky Armand

A komolyzene is lehet izgalmas

Komolyzene könnyedén – ezt a címet kapta a balatongyöröki templomban, két hétvégén megrendezett mini koncertsorozat, melyet a Térzene programnak köszönhetően szerveztünk meg. Az előadók – *Clermont Quartet*, *Voice & Brass Quintet*, *Unikum Quartet* – műsorválasztása szerencsésen ötvözte a klasszikus zenei műveket a modern darabokkal, vagy éppen a filmslágerekkel.

Tavaly csak az 5000 főnél nagyobb lélekszámú települések adhattak be pályázatot köztéri koncertek támogatására, de idén lehetőség nyílt kistelepülések részére is pályázni. A program a komolyzene mellett jazz produkciók és világzenei, népzenei koncertek megvalósítását is lehetővé tette, ezeket jellemzően a Térzene koncert

programokon élvezhette péntekenként a györöki közönség a kis színpadon, vagy beépültek más rendezvények műsorába.

Augusztus végén az esős időjárás miatt a művelődési ház zsúfolásig megtelt nagytermében tartottuk meg a tavalyi évre tervezett, de akkor elmaradt *Simándy József Emlékkoncertet* neves művészek közreműködésével. A műsorban fellépett a györöki gyökerekkel rendelkező *Denk Viktória* is, aki nem csak hangjával, de látványos ruhájával is az est fénypontja volt.



900 év kristályba álmodva

Kajdi Imre üvegsziszoló mester, településünk lakója saját csiszolású kristályvázát adományozott Balatongyörök részére a falu első írásos említésének 900. évfordulója alkalmából. A 120 cm-es magasságú, 25 kg súlyú vázához, amely az önkormányzati hivatal földszintjén került elhelyezésre egy külön tároló vitrint is építtetett a mester. Kajdi Imre 25 évvel ezelőtt vette a nyers vázát, majd szabadidejében, amikor éppen megjött az ihlet és vele a kedv is, csiszolta, alakította az üveget. A vázán három ún. ablak található, egyiken a magyar, másikon a balatongyöröki címer a 900 éves felirattal, a harmadikon pedig az országház képe kapott helyet. Köszönjük a nemes felajánlást!



SZENT MIHÁLY-NAPI

2021.09.25.

BERTHA BULCSU
MŰVELŐDÉSI HÁZ
ÉS KÖNYVTÁR

sütiségek és más bolondságok
BALATONGYÖRÖKÖN

9-11 óra "Jeles ősök, nagy elődök" - kultúrséta

A településtörténetet felelevenítő kultúrséta során megismerhetjük, hogyan zajlott az élet Balatongyörökön a 20. század első felében, kik voltak a települést formáló legjelentősebb személyek.

Találkozó a Bertha Bulcsu Művelődési Ház és Könyvtár udvarán.

A sütivasár és a délutáni programok helyszíne: a templom alatti Díszter.

14 ÓRÁTÓL

jótlékonyági

SÜTIVÁSÁR

14- 16 óra Kézműves játszóház
az ősz kincsei

14-16 óra között

TÉRZENE

Hévízi Musica Antiqua együttes
múltidéző koncertje
reneszánsz, barokk muzsika
Babos-Piller Jazz Duó

támogatók:



EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

